

Uchwała Nr XLIV/398/17
Rady Miejskiej w Pyrzycach
z dnia 28 grudnia 2017 r.

w sprawie wniesienia skargi na zarządzenie zastępcze

Na podstawie art. 98 ust.1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1875) oraz art. 3 § 2 pkt 7 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz.1369, poz. 1370) Rada Miejska w Pyrzycach uchwala, co następuje:

§ 1. Postanawia się wnieść skargę do sądu administracyjnego na Zarządzenie zastępcze Nr 5/2017 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie nadania nazwy ulicy.

§ 2. Wniesienie skargi, podejmowanie wszystkich czynności w toku postępowania i reprezentowanie skarżącego przed sądem administracyjnym powierza się Burmistrzowi Pyrzyc.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Paweł Chyt

Uzasadnienie

W ocenie Rady Miejskiej w Pyrzycach Zarządzenie zastępcze Wojewody narusza art.1 ust. 1 i 2 w związku z art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki.

Zgodnie z art.6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 roku o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej - nazwa ulicy 2 Marca w Pyrzycach uznana została przez Wojewodę Zachodniopomorskiego za propagującą ustrój komunistyczny na podstawie opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

W Gminie Pyrzyce „dekomunizacja " nazw ulic rozpoczęła się już 20 grudnia 1989 roku, kiedy ówczesna Rada Miejska w Pyrzycach dokonała zmiany nazw ulic:

1. Dzierżyńskiego - na ul. Niepodległości,
- 2.Obrońców Stalingradu – na Stargardzką,
3. Bieruta – na Ogrodową.

Usunięciem dalszych nazw „gloryfikujących" ludzi i wydarzenia z lat 1945-1989 zajmowały się kolejne kadencje Radnych, podczas których dokonano zmiany kolejnych nazw ulic:

1. Świerczewskiego – na Księcia Barnima I,
2. Majora Panasiuka – na Różaną,
3. Gomułki – na Willową.

Z uwagi na określony w art. 6 ust. 1 cyt. Ustawy termin, organy jednostek samorządu terytorialnego zobligowane były do dokonania zmiany nazewnictwa w ciągu 12 miesięcy od daty wejścia w życie ustawy. W przypadku niedotrzymania terminu Wojewoda został uprawniony do wydania zarządzenia zastępczego, w którym dokonuje zmiany poprzez nadanie nazwy zgodnie z art. 1, w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął ustawowy termin.

W związku z powyższym Burmistrz Pyrzyc zorganizowała w dniu 6 czerwca 2017 roku oraz 21 grudnia 2017 roku otwarte spotkania z mieszkańcami reprezentującymi różne środowiska, na których poinformowała zgromadzonych, że w świetle obowiązujących przepisów zmianie może ulec nazwa ulicy 2 Marca i konieczne będzie podjęcie uchwały zmieniającej lub ostatecznie Wojewoda może wydać zarządzenie zastępcze.

Mieszkańcy nie wyrazili zgody na dokonanie zmiany w nazewnictwie ul. 2 Marca. Zdaniem mieszkańców ulica 2 Marca wiąże się z bardzo ważnymi dla naszego miasta faktami historycznymi a mianowicie:

- 1) data 2 marca to dzień przełomowy w dziejach naszego miasta, ponieważ tego dnia w 1945 roku o piątej rano zakończyła się w Pyrzycach II wojna światowa, ucichły trwające od 1 lutego strzały i wybuchy w mieście,
- 2) to dzień dla Pyrzyc i dla współcześnie żyjących w nich Polaków początek końca niemieckich od 700 lat Pyrzyc i polskiego otwarcia dziejów Polski na tym obszarze,
- 3) dzień 2 marca 1945 roku rozpoczyna „marcowe narodziny polskiej administracji" w Pyrzycach. Należy o tym pamiętać, pielęgnując pamięć o polskich pionierach, utrwalając w świadomości zbiorowej pamięć o przełomowym wydarzeniu w dziejach liczącego osiemset lat miasta,
- 4) 2 marca to dzień, gdy ucichły strzały w Pyrzycach z piwnic zrujnowanego miasta wychodzili ludzie, wśród nich żołnierze września 39, Polacy zamieszkujący na terenie miasta, w tym liczni jeńcy z kampanii wrześniowej 1939 roku, którzy rzeczywiście byli wyzwalani od przymusowej, niewolniczej pracy na rzecz III Rzeszy, do której byli tu

- wywożeni od 1939 roku,
- 5) w Pырzycach od 1990 roku nie obchodzono dnia wyzwolenia tylko **Dzień zakończenia walk o miasto podczas II wojny światowej i narodzin polskich Pырzyc**.

W ocenie Rady stanowisko Wojewody zawarte w ww. Zarządzeniu zastępczym podzielając opinię Instytutu Pamięci Narodowej nie uwzględnia ww. faktów historycznych oraz świadomości społecznej mieszkańców Gminy Pырzyce, co do postrzegania tych faktów, dlatego też brak jest podstaw do uznania tej oceny za prawidłową.

Jak wynika z powyższego data ta w świadomości mieszkańców Gminy Pырzyce nie jest wiązana w żaden sposób z komunizmem czy propagowaniem innych systemów totalitarnych. W konsekwencji tego brak jest podstaw prawnych i faktycznych do przyjęcia, że przedmiotowa nazwa ulicy narusza przepis art. 1 ust. 1 i 2 Ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki.

Nadto narusza art.18 ust.2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1875) do właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawie nadawania nazw ulic i placów, stanowi nieuzasadnioną ingerencję w wyłączne kompetencje Rady.

Wojewoda Zachodniopomorski w dniu 13 grudnia 2017 roku wydał Zarządzenie zastępcze nr 5/2017 w sprawie zmiany ulicy „2 Marca” na ul. „Rodziny Ulmów”, która w żaden sposób nie ma powiązania z Gminą Pырzyce. Uważamy, że nazwa ulic powinna być najpierw sposobem upamiętnienia osób i wydarzeń ważnych dla lokalnej wspólnoty, a dopiero w dalszej kolejności – osób i wydarzeń także z punktu widzenia historii narodowej. Przestrzeń miejska jest czymś, z czym powinni identyfikować się jego mieszkańcy, a nie tak nie oswaja jak nazwa. Nazwa ul. 2 Marca wrosła w świadomość wspólnoty pyrzyckiej.

Wskazać należy, że obecnie w świadomości mieszkańców Pырzyc tylko nieliczne jednostki mogą sobie uświadomić, co mogło spowodować nadanie ww. nazwy, tym bardziej, że nazwa ta składa się wyłącznie z dnia i oznaczenia miesiąca (bez wskazania roku).

Kolejnym argumentem za utrzymaniem w Pырzycach ul. 2 Marca jest pozostawienie w Szczecinie ul. 26 kwietnia, co dodatkowo potwierdza powyższe wnioskowanie. Jak stwierdził dr Marcin Stefaniak: to przełomowa data w historii miasta, bo tego dnia skończyła się władza nazistowska Niemiec w Szczecinie. Idąc przez per analogię 2 marca to data przełomowa dla mieszkańców Pырzyce, która upamiętnia nie tyle moment wkroczenia wojsk radzieckich, ale to dzień narodzin polskiej administracji, zakończenia walk o miasto Pырzyce, wyzwolenia Polaków spod okupacji niemieckiej i wreszcie początek końca niemieckich od 700 lat Pырzyc i polskiego otwarcia dziejów Polski na tym obszarze. Są to wydarzenia, które zasługują na upamiętnienie poprzez zachowanie nazwy ul. 2 Marca.

Ponadto w ocenie Rady organ nadzoru naruszył art. 6, art. 7, art. 8 §1, art. 10 §1 kpa oraz art. 31 ust. 3 i art. 165 ust. 2 Konstytucji RP.